

ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಒರಿಯಾದ ಮನೋಜ್ ದಾಸ್‌ರವರ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು

ದೀಪಿಕಾ ಬಿ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ದಿ ರೂರಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಕನಕಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18785343>

ABSTRACT:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ವರ್ತಮಾನದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕಾಲಾತೀತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾತೀತವಾಗಿ ಚಲಿಸಬೇಕೆಂದಾಗ ಭಾಷಾಂತರದ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಜಲುಗಳು ಇತರ ದೇಶ, ಪರಿಸರ, ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವುದು ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಭಾಷೆ, ಕುಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ ಇವುಗಳ ಆಚೆಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆಲೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದ ಏಳು-ಬೀಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಮನೋಜ್ ದಾಸ್ ಅವರ 'ಕಾಣೆಯಾದ ಟೋಪಿಯ ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಕತೆಗಳು' ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕತೆಗಳನ್ನು ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಮೀನ್ದಾರಿಕೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದ್ದು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಠಾತ್ ಅಂತ್ಯವು ಸಮಾಜವನ್ನು ಪಲ್ಲಟಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿತು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪಥವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜರು, ಜಮೀನ್ದಾರರು, ಭೂಮಾಲೀಕರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದರು. ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮನೋಜ್ ದಾಸ್‌ರ ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಮೊಲದ ಮನಸ್ಸು ಕತೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

KEYWORDS:

ಅನುವಾದ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ, ರಾಜಕೀಯ ಅರಾಜಕತೆ, ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಚುನಾವಣೆ, ಒರಿಯಾ, ಇಟಲಿ.

‘ಕಾಣೆಯಾದ ಟೋಪಿಯ ರಹಸ್ಯ’ ಕತೆಯು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹೊಸ ಜಾತಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ದೇಶಭಕ್ತರದ್ದು. ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1947 ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿತು. ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ವೈಶ್ಯರು ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಒಂದೆರಡು ದೇಶಭಕ್ತರು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಣಾ ಎಂಬ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಾಸಕರಾಗುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾದಿದ್ದರು. ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಅವರ ಹಿತೈಷಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಲಲಿತಕಲೆ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಕಿಶೋರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಆತಿಥ್ಯ ನೀಡಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವ ಸಚಿವರ ಟೋಪಿ ಕಾಣೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಾವು ಸಾಕಿದ ಕೋತಿಯೇ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ನಂತರ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಲು ಎಂದೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳದ ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಣು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಮುಂದಾದರು. ‘ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳದವರೇ ಆದ ಗಣ್ಯರೊಬ್ಬರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೂರಾ ಒಂದು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ’! ಇದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹರ್ಷವಾದರೂ ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಣು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊರಡುವ ದಿನ ಝಂಡೂ ಕೋತಿ ತಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ಟೋಪಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಜರಾದಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸತ್ಯ ತಿಳಿದು ಅವಮಾನಗೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಮಹಾರಾಣು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಲ್ಲುವುದೆಂದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕುಗ್ಗಿದರು.

ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಮನಿರಸನವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಮನಿರಸನದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪಾತ್ರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅಧಿಕಾರವೆನ್ನುವುದು ಸಮರ್ಥರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅದು ಪ್ರತಿಫಲ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ರಾಜಕಾರಣವು ಮಂಗನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮಾಣಿಕ್ಕದಂತೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಥೆ ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ ದೇಶಭಕ್ತ ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಣಾ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಓಲೈಸಲು, ದೇವರಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಣೆಯಾದ ಟೋಪಿಯ ರಹಸ್ಯ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೋತಿ ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುವ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

‘ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ’ ಕಥೆಯು ಡಾ. ಸಾಹಿಬ್ ಎಂಬ ಮಾನಸಿಕ ವೈದ್ಯರ

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಕ್ರೋಧದ ಸನ್ನಿವೇಶ ನೋಡಿ ಇವರು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವನ್ನು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಉತ್ತಮಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಡಾ. ಸಾಹಿಬ್‌ರವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಬರಗಾಲ, ಕ್ಷಾಮ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅಧಃಪತನ, ಇವರ ಭ್ರಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿರುವ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಯಾವುದೋ ರೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿ ಇದ್ದಾರೆ ನಾನೇ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮರಳಿ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಚರ್ಚಾಕೂಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಡಾಕ್ಟರ್ ಡಾ. ಸಾಹಿಬ್‌ರವರಿಗೆ ಬಹಳ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಬರಗಾಲ, ಕ್ಷಾಮ ತಲೆದೋರಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವು ಇವು ಯಾವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಗಾಬರಿ ತರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಹಿಬ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸಚಿವರಾದ ನಬ್‌ಫನ್ 'ರಾಜಕೀಯ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಜೀವನವನ್ನು ಬೇರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದೀರಿ. ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಾನು ಒರಟ, ನಿರ್ಭೀತ, ಎದೆಗಾರ. ಇದೇ ನನ್ನ ದೌರ್ಬಲ್ಯ. ಈ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತೆ'² ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಇನ್ನೊಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಎದುರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಯುವ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅರುಣ್ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅವರ ಮಾವ ಕೋಟ್ಯಾಧಿಪತಿಯಾದರೂ ಆತನಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಅವರ ಮಾವನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆತನದು ಬೇರೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಹಣ ಇರುವವರು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹಿಬ್‌ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಡುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮನುಷ್ಯನ ಕಾಯಿಲೆ, ಇದನ್ನ ಅಕ್ವಿಸಿಟಿವ್‌ನೆಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಯಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಬೇಸರಗೊಂಡ ಡಾ. ಸಾಹಿಬ್ 'ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದ್ರೆ ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೂ ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಂತೆಯೇ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ'³ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಾರೆ.

ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಹಸಿವು, ಬಡತನದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲದಾಗ, ಭವಿಷ್ಯವು ಭೀಕರ ರೂಪ ತಾಳಿ ನಿಂತಾಗ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎಂತಹ ಕ್ರೋಧಕ್ಕಾದರೂ

ಈ ಸಮಾಜ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ನೀತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನೈತಿಕತೆ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮರೆಸಿ ಸಂಭಾವಿತನನ್ನು ಕೊಲೆಗಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಕಳ್ಳನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಾಜದ ಕರಾಳ ಮುಖವನ್ನು ಮನೋಜ್ ದಾಸ್‌ರವರ 'ಅನ್ನಪೂರ್ಣ' ಕಥೆ ಹೃದಯವನ್ನು ಕಲಕುವಂತೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ಬರಗಾಲದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರಂಭವಾಗುವ ಕಥೆಯು ಹಸಿವೆಂಬ ರೋಗವು ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹಸಿವು ಅನ್ನುವುದು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು ಎಂಬ ವಿಷಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಅಸಹಾಯಕತೆ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುದಿಯ ರಘುನಾಥ ತನ್ನ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ಚೀಲ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಊರಿನ ಮಹಾಶಯನಿಂದ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಹಾಶಯನಿಗೆ ದಾನವೀರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಹಾಶಯನ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಗುಮಾಸ್ತ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. 'ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿ ದಾಸ್ತಾನ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಸೇವೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಲೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹಾಶಯರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರೆ ವಿಧಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ'.⁴

ಊರಿನ ಹಿರಿಯ ಜೀವ ರಘುನಾಥನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳಿದ್ದು, ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಮಗ ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮುದುಕ ರಘುನಾಥ ಕೈಲಾಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದ ಮಗಳು ಅನು ಕೂಸಿನೊಂದಿಗೆ ತವರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಹಿರಿಮಗ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಾ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಡ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಾರ ಬಡವನ ಹಸಿವನ್ನು ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಸಾಯುವುದು ಕ್ರಮೇಣ ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಸಿವೆಯು ಒಂದು ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದು ಕಥೆಗಾರ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಘುನಾಥ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯ ವಿನಿಮಯದಿಂದ ಬಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಗನಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಯಾತನಾಮಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಹಿಂದಿರುಗುವ ತನಕ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲಾರದೆ ಅದು ಸೈಹಿತನ ಮಾಲು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ತಾನು ಆರಿಸಿ ತಂದ ಸೊಪ್ಪು ನಾರು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದು ಕಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಗದ್ದಲದೊಂದಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 'ಬೆಳಗಿನ ಜಾವವೇ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಊರಾಚೆಗಿನ ತೋಪಿನ ಒಳಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಓಡಿಹೋಗುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೀಕರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮರೆಯಲು ಇದು ಒಳ್ಳೇ ಅವಕಾಶವನ್ನೊದಗಿಸಿತ್ತು. ಅವನ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಆ ಕಳ್ಳ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ ಮಾಲನ್ನು ಒಗೆದು ಹೋಗಿದ್ದ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಇಡೀ ತೋಪನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿರುವ ಎದೆಗಾರನನ್ನು ನೋಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತೋಪನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಿದ್ದರು. ಓಡಿ ಹೋದ ನೆರಳನ್ನು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಎಸೆದು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದರು. ಆ ನೆರಳು ರಘುನಾಥನ ಮನೆಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ಜನರು ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಕಳ್ಳನ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅನುವಿನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಳ್ಳ ಮನೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ರಘುನಾಥನ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಿನ ಮಾವಿನ ಮರದಿಂದ ಯಾರೋ ದುಮುಕಿದ ಶಬ್ದ ಬಂದಾಗ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅತ್ತೆ ಕಡೆ ಓಡಿದರು. ಆದರೆ ರಘುನಾಥ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಗೂಬೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ಒಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ಗಂಡನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಅಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ನಿಂತಳು. ಬೆಳಕನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ರಘುನಾಥ "ಮಗುವನ್ನು ಮನೇಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಈ ರಾತ್ರಿ ಮಳೇಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಮತ್ತೆ ಬಂದ ಮಗಳೇ" ಎಂದಾಗ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ತರತರ ನಡುಗುತ್ತಾ ಅವನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ರಕ್ತದ ಗುರುತಿತ್ತು. ರಘುನಾಥನು ಕಣ್ಣೀರು ಮಿಡಿಯುತ್ತ ಕೂತುಬಿಟ್ಟ. ಅವನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅನು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮುಗ್ಧ ಹಸುಗೂಸು ಅನ್ನಪೂರ್ಣಳೇ ಇಂದು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಪಾಲಿಗೆ ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು.

ಇಂತದ್ದೇ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಇಟಲಿಯ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಅರಾಜಕತೆಯನ್ನು 'ದಿ ಬೈಸಿಕಲ್ ಥೀಫ್' ಕತೆ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಯ ಮುಂದೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಆಂಟೋನಿಯಾ ರಿಚಿಯು ಸೈಕಲ್ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಪೋಸ್ಟರ್ ಅಂಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಆತನ ಮೊದಲ ದಿನವಾಗಿದ್ದು, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಪೋಸ್ಟರ್ ಅಂಟಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ತನ್ನ ಸೈಕಲ್ ಕಳ್ಳತನವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸರಿಂದಾಗಲಿ, ತನ್ನಿಂದಾಗಲಿ ಸೈಕಲ್ ಹುಡುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನಿಸಿದಾಗ ತಾನೂ ಸೈಕಲ್ ಕದಿಯಲು ಹೋಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಮಗ ಬ್ರೂನೋ ಎದುರು ಕಳ್ಳನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಸಮಾಜದೆದುರು ರಿಚಿ ಅಪಮಾನಿತನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಇಟಲಿಯ ಕತೆಯಾದ ದಿ ಬೈಸಿಕಲ್ ಥೀಫ್, ಲಂಕೇಶ್‌ರವರ ರೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ದೇವನೂರು ಮಹದೇವರ ಎಳೆನೀರು ಕದಿಯುವ

ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಒರಿಯಾದ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಕತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಹಸಿದವರ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇಟಲಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಒರಿಯಾದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯನ್ನು ಕ್ರೂರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಲಾಭದ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಈ ಕಥೆಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಯಾರು? ರಿಚಿಯೇ, ರೊಟ್ಟಿ ಕದ್ದವನೇ ಅಥವಾ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಳೇ ಅಥವಾ ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಅವರನ್ನು ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ ಈ ಸಮಾಜದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯವಾದ ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷದ ನೆಲೆಗಳು 'ಇಬ್ಬರು ಗೆಳತಿಯರು' ಕಥೆಯೊಳಗೆ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಬಡತನದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರೂಪಿಸುವ ಒಂದು ವರ್ಗ ಇರುವಂತೆಯೇ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಯುವ ಸಮೂಹವಾದ ಅಂಜನಿ ಹಾಗೂ ವೀಣಾ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ, ಬಡತನವಾಗಲಿ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಬಡತನ ಬದುಕನ್ನು ಕಲಿಸಿದರೆ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಬದುಕಲ್ಲಿ ಎಡವಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವೆರಡನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗಬೇಕು. ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಬಹುದೇ ವಿನಹ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಗೆಳತಿಯರು ಸಮಾಜದ ವಿವರಣೆಗೆ ನಿಲುಕದೆ 'ಈ ಸಮಾಜ ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಮಾತಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿರುವವರೆಗೂ ಉಳಿದ ಜಗತ್ತು ಹೇಗಿದ್ದರೆ ತಾನೇ ನಮಗೇನಾಗಬೇಕು?'⁵ ಎಂದು ಸಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಜನಪದರ ಕಥನದ ನಿರೂಪಣಾ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ 'ಪರ್ವತವನ್ನೆತ್ತಿದ ಮಾನವ' ಕಥೆಯು ಮಾನವನ ಸಂಕುಚಿತ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಬಂದ ನಿರೂಪಕ ಲವುರಾ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಾಸ್ತವ ರಾಜಕೀಯದ ಅರಾಜಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜನಪದ ಶೈಲಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವಿಡಂಬಿಸಲಾಗದಿದ್ದಾಗ ಈ ಮಾದರಿಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಾರ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಅರಮನೆ ಕಾದಂಬರಿ, ಮಹದೇವರ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯೊಳಗೆ ಜನಪದ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಸುಂದರವಾದ ಮಗಳು ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಾಗ, ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಅರಮನೆಯ

ಹಿಂದಿರುವ ಪರ್ವತದ ಅಡಿಯ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿದರೆ ಆಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆಂದು ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪರ್ವತದ ಆಚೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕಳ್ಳ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಈ ಪರ್ವತವನ್ನು ಎತ್ತಲು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆಂದು ತನ್ನ ಗೂನು ಬೆನ್ನಿಂದ ತಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಪರ್ವತ ಇವನ ಮಾತಿಗೆ ನಕ್ಕು, ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಮಾತು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕದ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಪರ್ವತ ಕಳ್ಳನೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳನ ಮೇಲಿನ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಪರ್ವತ ತಾನು ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಹಗುರಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜರುಗಿಸಿ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆದು ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತನಾಗು ಎಂದಾಗ ಕಳ್ಳ ನಾನು ಬಡವನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಕಳ್ಳತನದ ದಾರಿ ತುಳಿದಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ವತವು 'ಬಡವರಾಗಿರೋರೆಲ್ಲಾ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀನು ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕಳ್ಳತನದ ನಡತೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತೀಯಾ?'.⁶ ಇದಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಅಹಂಕಾರವೇ ಅವನ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಳ್ಳ ಪರ್ವತವನ್ನೆತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಿ ರೂಪ್‌ಲಾಲ್ ಕೊಡುವ ಲಂಚದ ಆಸೆಯಿಂದ ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ನನ್ನು ಪರ್ವತದ ಅಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು, ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಪರ್ವತವನ್ನಿಡುವುದಾಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ರೂಪ್‌ಲಾಲ್ ತನ್ನನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತೆ, ನಿನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ ನಾನೇ ರಾಜನಾಗುತ್ತೇನೆ ನೀನು ಪರ್ವತದ ಕೆಳಗೆ ಬರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಊರಿನ ಮಧ್ಯೆ ಪರ್ವತವನ್ನಿಡುವುದಾಗಿ ರಾಜನನ್ನು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಆಸೆ, ಅತಿಯಾಸೆಯಾಗಿ, ದುರಾಸೆಗೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಗದೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಹಗುರಾಗಿರುತ್ತೇನೆಂಬ ಪರ್ವತದ ಮಾತನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಪರ್ವತವು ಅವನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಚದುರಿದರೆ, ರೂಪ್‌ಲಾಲ್ ಮತ್ತು ಅವನ ವಕೀಲ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮರುಪಡೆಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋದ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕೂಡ ಪರ್ವತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಜಾನಪದ ರೀತಿಯ ಕಥೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ವರ್ತಮಾನದ ರಾಜಕೀಯದ ಅಧಿಕಾರದ ವಿವಿಧ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಏಳುಬೀಳಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು 'ಗುಡ್ಡದ ನ್ಯಾಯ' ಕತೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಜನತಾ ಜನಾರ್ಥನ ಪಕ್ಷದ ಧ್ರುವ ಮತ ಪಡೆಯಲು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿರುವ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮತದಾನದ

ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿಷ್ಪಯೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಗಲಾಚುವ ಧ್ವಪದ್, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೆಲಸದ ಈಡೇರಿಕೆಗಾಗಿ ಮತಗಳೆಗೆ ಬರುವ ಮತದಾರ, ಮತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಬೆಲೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕತೆ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಭಿತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಅರಾಜಕತೆ, ಲಂಚಗಾರಿಕೆ, ಮೋಸ, ಚುನಾವಣೆ, ಮತದಾನ, ಅಧಿಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಮತದಾರ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿ ಇವರಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರತಿಫಲವೂ ಶೂನ್ಯವೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಮನೋಜ್ ದಾಸ್ ಅವರ ಕತೆಗಳು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುತ್ತವೆ. ಪರ್ವತ, ಕೋತಿ, ಕಣಿವೆ, ಹುಲಿ, ರೋಗ, ಹಸಿವು, ಬಡತನ ಎಂಬ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ವಾಸ್ತವದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಕಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದರಿಂದ ಇವರ ಕಥೆಗಳು ಓದುಗರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ಮನೋಜ್ ದಾಸ್ (ಮೂಲ) ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಸ್.ಕೆ. ಪ್ರಭು (ಅನುವಾದ), (1993), ಕಾಣೆಯಾದ ಟೋಪಿಯ ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಕಥೆಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪು.ಸಂ. 7
2. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 25
3. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 27
4. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 28
5. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 195
6. ಅದೇ, ಪು.ಸಂ. 183

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಮನೋಜ್ ದಾಸ್ (ಮೂಲ) ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಸ್.ಕೆ. ಪ್ರಭು (ಅನುವಾದ), (1993), ಕಾಣೆಯಾದ ಟೋಪಿಯ ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಕಥೆಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.
2. ನಾಯಕ ಜಿ.ಎಚ್. (ಸಂ), (1983), ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು: ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ (ಭಾರತ).
3. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ, (2010), ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಬೆಂಗಳೂರು: ವಸಂತ ಪ್ರಕಾಶನ.
4. ಅಮೂರ ಜಿ.ಎಸ್., (1978), ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಸಣ್ಣಕತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು: ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನ.